

Oekraïne vluchtelingen: informatie voor huisartsen

28 maart 2022

Registratie bij de gemeente

Het is belangrijk dat vluchtelingen zich inschrijven in de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente waar ze verblijven en een Burgerservicenummer (BSN) ontvangen. Hierdoor is er zicht op het aantal vluchtelingen en is het contact met (overheids)instanties makkelijker. Voor GGD Twente betekent het bijvoorbeeld dat kinderen anders niet in beeld komen voor onze jeugdgezondheidszorg.

Heeft u contact met Oekraïense vluchtelingen, help hen door het belang van registratie uit te leggen indien zij nog niet geregistreerd zijn.

Tuberculosebestrijding (TBC)

Vluchtelingen die in Oekraïne al behandeld werden voor tuberculose en deze behandeling nog niet hebben voltooid, wordt geadviseerd zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de afdeling tuberculosebestrijding van de GGD, zodat de behandeling kan worden voortgezet.

Als vluchtelingen klachten ontwikkelen die passen bij tuberculose (hoestklachten > 2 weken, gewichtsverlies, nachtzweeten en koorts), dan is het advies om laagdrempelig onderzoek te doen naar tuberculose. Dat kan bij de afdeling tuberculosebestrijding van GGD Twente

Naar verwachting hebben Oekraïense vluchtelingkinderen de vaccinatie tegen tuberculose (BCG-vaccinatie) gehad, omdat deze in Oekraïne direct na de geboorte wordt gegeven. De kinderen van Oekraïense ouders die nu in Nederland worden geboren, komen in aanmerking voor vaccinatie en kunnen daarvoor doorverwezen worden naar de afdeling tuberculosebestrijding van GGD Twente.

Voor vragen of consultatie kunt u op werkdagen (met uitzondering van woensdag) van 9.00 tot 12.00 uur contact (053-4876980, tbc.ggd@ggdtwente.nl) met ons opnemen.

Infectieziekten

De komende periode worden steeds meer volwassenen en kinderen uit Oekraïne opgevangen. Zij worden in opvangcentra opgevangen maar ook bij Twentse gezinnen. In het vaccinatieprogramma van Oekraïne worden kinderen tegen 10 infectieziekten gevaccineerd: difterie, tetanus, kinkhoest, poliovirus, bof, mazelen, rubella, BCG (tuberculose), H. Influenza B en hepatitis B. De vaccinatiegraad is voor alle infectieziekten lager dan gewenst (69-93%). Hierdoor zijn veel ziektes in Oekraïne endemisch.

De landelijke coördinatie infectieziekten (LCI) van het RIVM heeft contact met NHG om de huisartsen te informeren over bovenstaande infectierisico's. Houd [deze pagina](#) in de gaten voor de het laatste nieuws voor huisartsenzorg voor Oekraïense vluchtelingen.

Gezien de omstandigheden waar ze in Oekraïne hebben moeten doorbrengen, het verblijf in eerdere opvanglocaties buiten Oekraïne en de reis, is het risico van het oplopen van een infectie groter. Daarom vragen wij extra aandacht voor de infectieziekten in het overzicht hieronder.

Voor melden of vragen bel het meldpunt infectieziekten via 053 - 487 6840 (optie 2) maandag t/m vrijdag: 8.30-17.00 uur of mail infectieziekten@ggdtwente.nl

Buiten kantooruren voor medische professionals: de dienstdoend arts infectieziekten in regio Oost is op te roepen via de meldkamer Arnhem op telefoonnummer 026 – 433 4455.

Infectieziekten	Advies
Maagdarmproblemen, braken en/of diarree	<ul style="list-style-type: none"> Melden bij de GGD bij vermoeden op verspreiding binnen een opvanglocatie of een gedeelde voedselbron als oorzaak van de klachten. I.v.m. risico op polio wordt verzocht <i>laagdrempelig</i> te testen op enterovirusinfectie. (Minimaal faeces en afhankelijk van de klachten ook een nasopharyngeale swab). Positieve monsters op het enterovirus moeten verder worden onderzocht op het poliovirus. Een verdenking polio moet altijd z.s.m. bij de GGD worden gemeld.
Hepatitis A/ Hepatitis B/ Hepatitis C	<ul style="list-style-type: none"> Hepatitis A Bij geelzucht en/of een vermoeden van Hepatitis A diagnostiek inzetten. Meldt een verdenking Hepatitis A bij de GGD. Hepatitis B Indien er een zwangere is met hepatitis B dragerschap, verifieer of dit bekend is bij de betrokken verloskundige. Zij kunnen ter bescherming van het kind de benodigde maatregelen nemen. Voor mensen die behandeld werden in Oekraïne, overleg met infectioloog of MDL-arts in het ziekenhuis Hepatitis C Voor mensen die behandeld werden in Oekraïne, overleg met infectioloog of MDL-arts in het ziekenhuis.
Acute slappe verlamming (verdenking polio)	<ul style="list-style-type: none"> De vaccinatiegraad voor polio is in Oekraïne laag, waarbij er recent 2 polio-uitbraken in 2021 in Oekraïne. Acute verlamming kan optreden bij een besmetting met het poliovirus. Meldt een verdenking z.s.m. bij de GGD. Overleg met een kinderarts over diagnostiek en insturen.
Mazelen	<ul style="list-style-type: none"> Mazelen circuleert in Oekraïne met de een na hoogste incidentie in Europa. Met de huidige grote vluchtelingenstromen en toenemende sociale vermenging is het risico dat de verspreiding van Mazelen in en buiten de Oekraïne de komende weken toeneemt. Zet bij verdenking diagnostiek in, bij voorkeur < 3 dagen na het ontstaan van het exantheem. Overleg hierover met de medisch microbioloog. Meldt een verdenking mazelen z.s.m. bij de GGD. Het is gezien de hoge besmettelijkheid onwenselijk dat iemand, die verdacht wordt van mazelen, onbeschermd in een wachtkamer moet verblijven. Dit kan leiden tot grote contactonderzoeken. Meer informatie leest u in Mazelen in de huisartsenpraktijk LCI richtlijnen (rivm.nl)
Rubella	<ul style="list-style-type: none"> Bij zwangeren kan rubella ernstig verlopen. Er is met name voor de foetus een risico gedurende het 1^e trimester. Zet bij een verdenking diagnostiek in, bij voorkeur binnen 1 week na de 1^e ziektedag. Overleg hierover met de medisch microbioloog.
Schurft (scabiës)	<ul style="list-style-type: none"> Bij een verblijf in een Nederlands gastgezin kan het gezin naar de GGD worden verwezen voor instructie over de uitvoer van de behandeling Verblijft een vluchteling in een opvanglocatie: meldt dan bij de GGD of laat een locatiemanager dit doen.

Antibioticaresistentie	<ul style="list-style-type: none">• Volgens beperkte beschikbare gegevens is er een hoge mate van resistentie gevonden tegen derde generatie cefalosporines en carbapenems onder gram-negatieve staven, inclusief <i>Acinetobacter</i> spp., van 30% tot meer dan 70%. Ook is er 18% methicillineresistentie gevonden onder <i>Staphylococcus aureus</i>.• Wees bij infecties alert op het afnemen van kweken in verband met mogelijke resistentie van bacteriën. BRMO's zijn vaak geassocieerd met oorlogswonden. Vroege diagnose en behandeling zijn belangrijk. Overleg hierover met de arts-microbioloog.
Risico rabiës	<ul style="list-style-type: none">• Met de vluchtelingen komen er ook huisdieren vanuit de Oekraïne mee naar Nederland. In Oekraïne komt nog rabiës voor onder huisdieren. In Europees verband is besloten om coulant om te gaan met de import van ongevaccineerde huisdieren uit Oekraïne. In Nederland worden deze huisdieren zsm gezien door een dierenarts.• Als er vragen zijn over blootstelling aan mogelijk rabide dieren, kan laagdrempelig de GGD worden gebeld.

Meer informatie:

- Informatie over diagnostiek kunt u vinden op de website van Labmicta: [Vademecum \(labmicta.nl\)](https://www.labmicta.nl)
- De ECDC heeft een uitgebreide inventarisatie gedaan van infectieziektenrisico's die hierdoor ontstaan. Deze vindt u op: <https://www.ecdc.europa.eu/sites/default/files/documents/prevention-control-infectious-diseases-russia-aggression.pdf>
- Richtlijn LCI: <https://lci.rivm.nl/richtlijnen/vluchtelingenoeukraïne>

Corona

De COVID-19-vaccinatiegraad in Oekraïne is laag, circa 35% voor 1^e en 2^e vaccinatie en minder dan 2% voor de boostervaccinatie.

Het is daarom extra belangrijk dat iedereen op de opvanglocatie alert is op klachten die kunnen passen bij een coronavirus besmetting. Zowel bewoners en medewerkers moeten zich bij klachten laten testen, hiervoor kunnen zij een zelftest gebruiken of zij kunnen een afspraak maken via 0800-1202. Dit laatste kan ook als iemand niet in het bezit is van een BSN nummer. Als de zelftest negatief is, maar de klachten houden aan, dan is het goed de volgende dag nog een zelftest te doen. Als de zelftest of de test bij de GGD negatief is, maar de klachten verergeren, wordt een PCR test bij de GGD geadviseerd. Het is niet nodig om vluchtelingen uit Oekraïne zonder klachten bij aankomst in Nederland of op een opvanglocatie te screenen op COVID-19.

Bij een positieve testuitslag is isolatie van de patiënt geïndiceerd en zo mogelijk quarantaine van gezins- en familieleden, bij voorkeur in een aparte ruimte. Hierbij is maatwerk noodzakelijk, omdat het gezien de context onwenselijk kan zijn om gezinsleden van elkaar te scheiden. Het GGD bron-en contactonderzoek team zal hierin adviseren.

We willen alle vluchtelingen uit Oekraïne in de gelegenheid stellen om zich zo spoedig tegen COVID-19 te laten vaccineren. Zij kunnen gebruikmaken van inlooppreekuren of een afspraak maken bij de GGD via 0800-7070. Dit kan ook als iemand niet in het bezit is van een BSN nummer. GGD Twente gaat met de opvanglocaties in overleg om te bepalen of het wenselijk is om ook op locatie te vaccineren.

Vragen over Oekraïense vluchtelingen en Corona kunnen gesteld worden via:
Informatielijn Corona 053-487 6840 optie 1
Bron- en contactonderzoek: g.infectieziekten@ggdtwente.nl
Vaccineren: vaccineren-opvanglocaties@ggdtwente.nl

Jeugdgezondheid

De jeugdgezondheid (JGZ) in Nederland is een unicum in de wereld. In Oekraïne kennen ze een dergelijk systeem van jeugdgezondheid niet. Veelal moeten ouders daar betalen voor bijvoorbeeld een gehoorscreening of vaccinaties tegen kinderziektes. De JGZ dienstverlening wordt in Nederland aangeboden aan alle kinderen van 0 tot 18 jaar. Deze is gratis en vrijwillig.

Gehoorscreening

Pasgeborenen die in Nederland verblijven hebben tot de leeftijd van 3 maanden recht op de neonatale gehoorscreening. Dit wordt vanuit gemeenten aangeboden. Dat geldt ook voor pasgeborenen uit Oekraïne die ons land binnenkomen of hier worden geboren en hier (al dan niet tijdelijk) verblijven. Inschrijving in een Nederlandse gemeente is hiervoor noodzakelijk.

Hielprik

In Oekraïne wordt met de hielprik gescreend op slechts 4 ziekten. Zuigelingen die in Oekraïne al een hielprik hebben gehad hebben er daarom toch belang bij om ook de Nederlandse hielprik te krijgen. Zuigelingen die in Nederland verblijven hebben tot de leeftijd van 6 maanden recht op de Nederlandse hielprik. Dat geldt ook voor zuigelingen uit Oekraïne die ons land binnenkomen en hier (al dan niet tijdelijk) verblijven. Inschrijving in een Nederlandse gemeente is hiervoor noodzakelijk. De vergoeding vindt plaats via de gebruikelijke verrekening van het RIVM.

Rijksvaccinatieprogramma:

De vaccinatiegraad in Oekraïne voor 2 doses BMR is laag (82%). In 2018 en 2019 waren er daardoor uitbraken van mazelen en rode hond. Ook de vaccinatiegraad van polio is laag (84%). Eind 2021 waren er 2 polio gevallen.

JGZ zorgt dat alle kinderen van 0 tot 18 jaar uit Oekraïne zo snel mogelijk gevaccineerd worden voor het RVP.

Informatie

Landelijk wordt er veel informatie verzameld en gedeeld. Op de website van Pharos staat informatiemateriaal: [Zorg en ondersteuning voor Oekraïense vluchtelingen - Pharos](#) en op de website van Vluchtelingenwerk staat informatie over taakverdeling [Steun Oekraïense vluchtelingen \(vluchtelingenwerk.nl\)](#) en hoe je kunt helpen. Ook heeft het Rode Kruis een Informatielijn geopend voor mensen die willen helpen en bieden zij Oekraïense vluchtelingen via het platform [Refugeehelp](#) een overzicht met informatie over hun verblijf in Nederland en een hulplijn waar mensen via [WhatsApp een \(voice-\) bericht](#) kunnen sturen in onder andere in het Oekraïens, waarna er contact met hen wordt opgenomen door een vrijwilliger.

Contactoverzicht

Jeugdgezondheid

Voor vragen kunt u op werkdagen van 9.00 tot 16.00 uur contact (053 – 487 69 55, igzsecretariaat@ggdtwente.nl) met ons opnemen.

Tuberculosebestrijding

Voor vragen of consultatie kunt u op werkdagen (met uitzondering van woensdag) van 9.00 tot 12.00 uur contact (053 – 487 6980, tbc.ggd@ggdtwente.nl) met ons opnemen.

Infectieziekten

Voor melden of vragen bel het meldpunt infectieziekten via 053 – 487 6840 (optie 2) maandag t/m vrijdag: 8.30-17.00 uur of mail infectieziekten@ggdtwente.nl

Buiten kantooruren voor medische professionals: de dienstdoend arts infectieziekten in regio Oost is op te roepen via de meldkamer Arnhem op telefoonnummer 026 – 433 4455.

Corona

Vragen over Oekraïense vluchtelingen en Corona kunnen gesteld worden via:

Informatielijn Corona 053 – 487 6840 (optie 1)

Bron- en contactonderzoek: g.infectieziekten@ggdtwente.nl

Vaccineren: vaccineren-opvanglocaties@ggdtwente.nl